

उन्हें माफ कर दो जुनैद

ज्यावेळी ईद उत्साहात साजरी केली जात होती त्यावेळी दिल्लीपासून ५० किलोमीटरच्या अंतरावर जुनैदच्या गावी सत्राटा पसरला होता. आपल्या कुटुंबासाठी ईदची खरेदी करून ट्रेनने घरी चाललेल्या जुनैदची गाडीतच झुंडशाहीने हत्या केली. मोहसीन शेख, मोहम्मद इखलाक, पेहलू खान, जहीद रसूल भट, अबू हनीफ, रियाजुद्दीन अली, जफर हुसैन, अयुब पंडित ते जुनैद खान . . . ही यादी वाढत जाऊ शकते. लोकशाहीत जिथे अलीकडच्या काळत झुंडशाहीने एखाद्याला 'संशयित म्हणून ठार मारले' ह्याच ठळक बातम्या आहेत तिथे ही यादी करुणास्पदरीतीने वाढत जाऊ शकते. आयुब पंडित पोलीस अधिकारी होते, आपलं काम करत होते. जुनैद ईदसाठी नवीन कपडे व इतर खरेदी करून आपल्या घरी चालला होता. काय गुन्हा होता त्यांचा की झुंडशाहीने त्यांना ठार मारलं?

लोकशाहीत झुंडशाही: देशात अराजकतेचं राज्य

वरून शांत दिसणारी गर्दी अचानक हिंसक होणं ही आजच्या काळाची ओळख बनली आहे. ह्या घटना सर्वसामान्य होत जाणं आणि कुणीच त्याबद्दल अस्वस्थ न होणं ही अजून मोठी विडंबना आहे. असं वाटायला लागतं की अशा हिंसांना जन-समर्थन आहे. पण ह्यात काही नवीन नाही. अशा प्रकारच्या हिंसांना कुठल्या ना कुठल्या प्रकारे जन-समर्थन मिळतच असतं. पण हिंसा जेव्हा सवय बनते तेव्हा समाजात एक विकृती येते. या हत्यांचे बळी ठरलेल्यांवर ना गोहत्येचा आरोप होता, ना दहशतवादाचा, ना चोरीचा. या हत्या फक्त त्यांनी मुसलमानांसारखी दाढी ठेवली आणि गोल टोपी घातली म्हणून केल्या गेल्या. हे सगळे भारतीय लोकशाहीचे नागरिक होते. आपल्या समाजात इतकं विष पेरल गेलंय की आपल्यातली मानवताच विसरायला झाली आहे हा खरा प्रश्न आहे.

याचे पडसाद अनेक ठिकाणी उमटले आहेत. दिल्लीपासून बंगलोरपर्यंत लोकांनी या घटनांचा निषेध व्यक्त केला. पण ह्याचा निषेध करणंही कठीण आहे. प्रत्येक घटनेचा विरोध करताना आपला आवाज क्षीण होत जातोय. निषेधाची ताकदही पुनरावृत्तीमुळे कमी होत जातेय. प्रत्येक निषेध हा दुसऱ्यापेक्षा कमी ताकदवर ठरतोय तर प्रत्येक गुन्हा दुसऱ्या गुन्ह्याला प्रोत्साहन देतोय. परत परत घडणारा हा अत्याचार आपण थांबवू शकतो का?

हिंसांची पद्धत आता बदलली आहे. आता मोठमोठ्या दंगली होत नाहीत. तशा झाल्या तर त्याचे मोठे मथळे वर्तमानपत्रातून येतात व त्याविरोधात जनमानसही तयार होतं. म्हणून आता एकेक व्यक्तीचा बळी घेतला जातोय. झुंडशाहीच्या या घटना अत्यंत क्रूरपणे नागरिकत्वाच्या व्याख्या परिभाषित करत आहेत. निरनिराळ्या ठिकाणी होणाऱ्या हिंसांच्या आकड्यांना खरं तर काही महत्त्व नाही. त्या १५ असोत वा ५०. हे कधीही आणि कुठेही घडू शकतं ही भीती पसरवण्यासाठी या घडवल्या जात आहेत. अल्पसंख्यांकांना त्यांची जागा दाखवण्यासाठी केल्या जात आहेत. नैतिकता स्थापन करण्याचा अधिकार आपलाच आहे असं ते समजतात. सोशल मीडिया सुद्धा याला जबाबदार आहे. खोटे विडिओ पसरवण्याचं काम तो करतो. अगदी राजकारणी लोकसुद्धा रोज मीडियामध्ये कोण

देशद्रोही आणि कोण खरा देशप्रेमी ह्यावर वक्तव्य करत असतात. अशावेळी हिंदुत्ववाद्यांना तेच फक्त सच्चे देशप्रेमी वाटले तर त्यात आश्चर्य काय? अशा प्रकारच्या झुंडशाहीच्या हिंसा धार्मिक संख्यांचं आणि सहभागाचं वातावरण निर्माण करतात. बहुसंख्यांकांची अल्पसंख्यांकांवर ताकद स्थापित करतात.

अल्पसंख्यांकांना दुय्यम दर्जाचे नागरिक म्हणून वागणूक दिली जात आहे. त्यांच्या संपत्तीचं नुकसान केलं जात आहे. कधी गोरक्षेच्या नावावर तर कधी लव्ह जिहाद सारख्या मोहिमांमधून त्यांच्याविरोधात हिंसक कारवाया केल्या जात आहेत. संविधानाला झुगारून देऊन झुंडशाहीने ज्याला मारलं त्यालाच गुन्हेगार म्हणून प्रस्तुत केलं जातंय. अर्थातच त्यामुळे त्यांना सरकारकडून आश्रय मिळवता येतो. यावर जेव्हा आपण कुठलीच भूमिका घेत नाही तेव्हा खेदाने असं म्हणावंसं वाटतं की आपण आपली सद्सदविवेकबुद्धी गहाण ठेवली आहे. जेव्हा एका निरपराध्यावर हल्ला होत असतो तेव्हा आसपासचे लोक फक्त बघ्याची भूमिका कशी घेऊ शकतात? त्यांना त्या निरपराध्याचा आक्रोश ऐकायला येत नाही? भले तो कुठल्याही जाती-धर्माचा का असेना.

सांप्रदायिक प्रचाराने गेल्या दोन-तीन वर्षात सर्वसामान्यांमध्ये आपल्या विचारांचा थेट प्रभाव टाकला आहे. शेकडो वर्षांपासून लोकांचा एकमेकांवर जो विश्वास होता तोच आज नष्ट होत चालला आहे. वास्तविक बहुसंख्यांकांनी अल्पसंख्यांकांचे रक्षण करणे हेच लोकशाहीचे मूळ तत्त्व आहे. मात्र, धार्मिक विद्वेषातून होत असलेल्या अल्पसंख्यांकांच्या हत्यांमुळे लोकशाहीच्या या मूळ तत्त्वालाच हरताळ फासला जात आहे.

अशा परिस्थितीत, मुस्लिम धर्मियांच्या मनात वरील प्रसंगांमुळे जी भीती निर्माण झाली आहे ती दूर करण्यासाठी गृहखात्यानं ठोस पावलं उचलावीत, अशी मागणी लोकायत करत आहे. देशातील कुठल्याही समुदायाला दहशतीच्या छायेत जगावं लागू नये, त्यांना सन्मानानं जगता यायला हवं, अशी आग्रही मागणी आम्ही करत आहोत. तसेच वरील प्रसंगांमध्ये दोषी असलेल्यांना कठोर शिक्षा झालीच पाहिजे अशीही मागणी आम्ही करत आहोत. अशा घटनांमुळे स्वार्थी राजकारणी आणि समाजकंटकांचे फावते आणि समाजात तेढ निर्माण होऊन परस्परांविषयी अविश्वासाची भावना बळावत जाते. यात शेवटी सर्व समाजाचेच नुकसान आहे, हे सर्वांनीच लक्षात घ्यायला हवं.

भारतीय संविधानाच्या उद्देशिकेप्रमाणे भारत हे सार्वभौम, समाजवादी, लोकशाही, धर्मनिरपेक्ष, प्रजासत्ताक आहे. संविधानाला मानणाऱ्या सर्वांनी एकत्र येऊन या शक्तीचा मुकाबला केला पाहिजे असे आवाहन आम्ही करत आहोत.

लोकायत

संपर्क पत्ता: लोकायत, १२९ बी/२, सिंडिकेट बँकेसमोर, लॉ कॉलेज रोड, नळस्टॉपजवळ, एरंडवणे, पुणे - ४ (या पत्त्यावर दर रविवारी संध्या. ५ ते ७:३० या वेळेत लोकायतची बैठक होते. बैठकीत आपलं स्वागत आहे.)

☎ अलका - 9067003838 ☎ ऋषिकेश - 9423507864 🌐 www.lokayat.org.in ✉ lokayat.india@gmail.com
📍 lokayat.india 📷 lokayat.india 🐦 @lokayat 📺 lokayatpune 📠 abhivayakti.pune 📢 KafilaOfficial